

JUDr. Harabin: Sloboda médií, či ich diktatúra?

- editor007 | 26. května 2024

EU: Otázky, ktoré nie sú vo výlučnej právomoci Únie, zostávajú automaticky vo výlučnej právomoci členských štátov. To znamená, že úprava médií zostala vo výlučnej kompetencii členských štátov. Zmluva o fungovaní Európskej únie, okrem jasne rozdelených právomocí medzi centrom a členskými štátmi, môže podľa čl. 6 podporovať alebo dopĺňať niektoré činnosti členských štátov. Podporovať, či pomáhať neznamená diktovať, píše vo svojom článku exkluzívne pre InfoVojnu bývalý minister spravodlivosti SR a niekdajší šéf Najvyššieho súdu SR Štefan Harabin.

Médiá, to znamená hromadné oznamovacie prostriedky, ako je napríklad rozhlas, televízia, noviny a časopisy, či plagáty a podobne, majú celkom pochopiteľne veľký vplyv na naše informácie, na náš pohľad na fakty, na svet, v ktorom žijeme. Médiá formujú postoj k udalostiam, k politike, k mravnosti, k vojnám a k pravde. Na jednej strane je to veľká zodpovednosť. Ak by úprimne chceli pravdivo infomovať, musia si fakty sami najskôr dôkladne overiť. A na strane druhej je tu veľké riziko pre nás, že ak sami nehladáme alternatívne informácie o tej istej skutočnosti, musíme sa zmieriť s faktom, že s nami s veľkou pravdepodobnosťou manipulujú.

Európska únia pripravila novú direktívu, čo smieme a čo nesmieme v tejto oblasti robiť. Na oficiálnych stránkach uvádza, že v tejto oblasti už vytvorila akýsi právny základ pre prijatie uceleného právneho aktu o médiách, ktorý má byť záväzný pre všetky členské štáty. V skutočnosti to, na čo sa EÚ odvoláva ako na právny základ, sú iba ustanovenia v platných zmluvách o slobode pohybu a výkone povolání v rámci celého priestoru EÚ. Totiž právomoc v oblasti médií Únia nemá.

Právne postavenie a obmedzenia činnosti médií upravujú ústavy a zákony členských štátov a tiež medzinárodné právne predpisy. Tie existujú mimo rámca zmluvných právomocí EÚ. EÚ skrátka nesmie sama do takýchto otázok zasahovať. Musím konštatovať, že tu ide o ďalší, nový pokus ako nedovolené kontrolovať členské štáty. Ak si prečítate návrh textu novej direktívy o médiách v EÚ, tak rýchlo zistíte, že Brusel dáva všetky práva médiám a novinárom a ruší akúkoľvek možnosť štátov chrániť sa pred nezákonnou činnosťou médií a novinárov, napríklad pred falošnými správami, vyvolávaním nenávisť v spoločnosti, strašením pred vojnou, vyvolávaním paniky, obhajovaním porušovania medzinárodného práva, alebo uvádzaním informácií citlivých z hľadiska bezpečnosti štátu a pod.

Otázky, ktoré nie sú vo výlučnej právomoci Únie, zostávajú automaticky vo výlučnej právomoci členských štátov. To znamená, že úprava médií zostala vo výlučnej kompetencii členských štátov. Zmluva o fungovaní Európskej únie, okrem jasne rozdelených právomocí medzi centrom a členskými štátmi, môže podľa čl. 6 podporovať alebo dopĺňať niektoré činnosti členských štátov. Podporovať, či pomáhať neznamená diktovať. Je jasné, že preto tu nesmú vzniknúť záväzné predpisy Únie. Jednou z takýchto oblastí je kultúra. A práve tadiaľ sa akýmsi nepodareným podvodom Brusel snaží diktovať, čo musia štáty robiť a čo nesmú v oblasti médií. Kultúra nemá nič spoločné s médiami ani svojim okamžitým vplyvom na najširšiu verejnosť, ani oblasťou činnosti. Úlohou kultúry je napríklad ochrana rôznorodosti národných kultúr, zveľadovanie kultúrneho dedičstva a pamiatok, či ochrana autorských práv a tak ďalej. Médiá plnia úplne inú spoločenskú funkciu. Informovanie verejnosti. A práve preto, že nikde v zmluvách nie je právomoc Únie zasahovať do slobody, práv a povinností médií a novinárov, tak sa Brusel snaží násilu zapasovať otázky médií a novinárov do oblasti kultúry. Je to však nemiestny a neobhájitelný politický nátlak na niektoré štáty, ktoré Brusel považuje dnes za

„neposlušné“.

Len námatkovo uvediem, že Brusel už v odôvodnení nápadu hovorí, že tento návrh je potrebný, pretože v niektorých štátoch dochádza k porušovaniu práv novinárov a slobody médií. Aha, tak v niektorých štátoch. Jasné. Európsky parlament si napríklad na tento účel už vytvoril nový kontrolný orgán voči štátom (European Board for Media Services, v preklade Európsky výbor pre mediálne služby) ako pomocný orgán k už existujúcim štruktúram v Európskom parlamente. Novinári majú podľa návrhu Bruselu mať právo súdiť štát. To ale už dnes môže u nás každý občan, pokiaľ sa cití byť zo strany štátu poškodený.

Duplicita tu nepovedie k ničomu dobrému, ale má umožniť akoby vonkajšiu, nedovolenú kontrolu suverénnych členských štátov v tomto smere. Chvália sa napríklad tým, že Európskemu parlamentu sa podarilo odstrániť odkaz na „ochranu národnej bezpečnosti“ z textu pre údajné riziko, že by to dávalo možnosť štátom sledovať novinárov. To je však úplne v rozpore s textami Ústavy a zákonov, ktoré práve naopak dávajú štátom istú vymedzenú právnu možnosť strážiť činnosť médií v záujme povinnosti ochrany verejnosti a ľudských práv iných.

Ako dlhoročný sudca poznám aj obsah dohodnutých a platných spoločných zmlúv o Európskej únii, dovoľm si preto povedať, že členské štáty nemajú ani tú najmenšiu povinnosť riadiť sa akýmisi direktívami Bruselu v tejto oblasti. Pre členské štáty platia právne normy medzinárodného práva o slobode informácií, ktoré sami záväzne prijali a rovnako tak aj ich domáce právo a články ústavy. Spomeniem napr. Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a základných slobôd OSN, čl. 19, Chartu základných práv Európskej únie čl. 10, Európsky dohovor o ľudských právach a základných slobodách čl. 11 a samozrejme našu Ústavu, čl. 26 a ďalšie. Novinár je povolanie ako každé iné, môže byť vykonávané slobodne a osoba novinára má rovnaké práva a povinnosti ako každý iný občan. Nikoho nemožno znevýhodňovať, ale ani zvýhodňovať, robiť ho nedotknuteľným. Do očí pritom bije dvojitý meter voči ruským novinárom vraždeným na Ukrajine, ktorá je až „matersky“ slepo chránená Európskou úniou. Ani slovíčko výčitky voči Kyjevu.

Akonáhle sa Brusel snaží štátom niečo mimo svojich právomocí prikazovať, napr. ako teraz, zaviesť úplnú nedotknuteľnosť novinárov, tak porušuje dohodnuté zmluvy a aj rovnosť všetkých pred zákonom garantovanú zo strany suverénnych štátov. Verím, že naši politici majú vlastný rozum a prehodnotia nedovolený postup Bruselu. Napriek tomu, že toto všetko vieme, a ja neuvádzam nič nové, akoby sme sa niekedy hanbili vstať a povedať úradníkom pravdu a nedovoliť porušovať dohodnuté zmluvy a našu štátnu suverenitu.

AUTOR: JUDr. Štefan Harabin

[ZDROJ](#)